

Σέ πήρε κάποιος Ἀντώνης

στόν Θεόδωρο Καλλιφατίδη

Τό πρωί τῆς Τρίτης ἡ Φλώρα ξύπνησε νωρίς ἀπό τό τηλέφωνο. Τό κουδούνισμα ἔκοθε σχήματα πουλιῶν στό ταβάνι κι' ἀπό μέσα φαινόταν ὁ οὐρανός. Σήκωσε τό ἀκουστικό, ἦταν ἡ φωνή τῆς ἀδελφῆς τοῦ πατέρα της, «πρόσεξε θά σοῦ τό κόψουν, εἶναι ἡ τελευταία προθεσμία». Εἶδε αὐτό πού εἶχε γράψει ζαλισμένη πίσω ἀπό τό πακέτο τῶν τσιγάρων τό βράδυ πρὶν σβύση τό ἠλεκτρικό.

«Ἡ Ὁρα δέν περνάει μέ τίποτα

Ἡ Φλώρα δέν γελάει μέ τίποτα».

Ἐπρεπε σήμερα νά ξοφλήση τό λογαριασμό τοῦ τηλεφώνου. Σηκώθηκε κι' ἄρχισε νά ντύνεται. Ἐξω ἀπό τόν Ἅγιο Διονύσιο ἀποφάσισε νά πάη μέχρι τὰ Ἰλίσσια μέ τὰ πόδια. Μετά τόν ΟΤΕ κατέβηκε στήν Νέα Σμύρνη, στήν πολυκατοικία τῆς θείας της, ἔβγαλε μερικά καλοκαιρινά ἀπό τήν ἀποθήκη καί τὰ πήγε στό καθαριστήριο στήν πλατεία. Ἡ Νονά της εἶχε ὑποσχεθεῖ ἀπό καιρό νά ψάξουνε μαζί στό πατάρι γιά κείνο τό μεγάλο σάν ταψί ριγέ καπέλλο πού φοροῦσε τό 1956 στή Μύκονο. Τῆς τηλεφώνησε ἀπό τό περίπτερο ἀλλά δέν τήν βρῆκε ἐκεῖ. Σήμερα ἦταν ἡ μέρα νά πάη μερικά πράγματα στήν Ἰωάννα. Μπήκε σ' ἓνα μπακάλικο καί γέμισε τό πλαστικό δίχτυ πούχε προσεχτικά διπλωμένο μέσα στήν τσάντα της μέ διάφορα τρόφιμα. Μ' ἓνα ταξί ξεκίνησε γιά τό σπίτι τῆς Ἰωάννας πίσω ἀπό τοῦ Μακρυγιάννη καί κάτω ἀπό τήν Ἀκρόπολη. Ἡ Φλώρα ἔπιανε συχνά κουβέντα μέ τούς ταξιτζήδες γιά τήν πολιτική καί τήν κυκλοφοριακή κατάσταση. Συζητώντας καί πλέοντας μέσα ἀπό λίμνες μέ καυσαέρια φτάσανε στήν τέταρτη κάθετο πάνω στήν Διονυσίου Ἀεροπαγίτου. Ἦταν μονόδρομος. Ἡ Φλώρα κατέβηκε, περπατώντας πρὸς τήν ΕΒΓΑ σκεφτόταν τήν Ἰωάννα. «Σχεδόν τρισήμισο μῆνες κλεισμένη μέσα, χωρίς νά βλέπη κανέναν ἄλλον». Ἐριξε μία ματιά στά παράθυρά της περιμένοντας νά ξαφνιαστήθῃ βλέποντάς τα ἀνοιχτά. Τά παράθυρα ἦταν πάλι κατὰ κλειστα. Μπήκε στήν ΕΒΓΑ, πήρε γάλα, κι' ἓνα μεγάλο κουτί παγωτό μόκα. Δέν πήρε τό ἀσanasέρ γιατί εἶδε νά τό περιμένει μία γυναῖκα μ' ἓνα ταψί στά χέρια - κρέας μέ πατάτες - πάντα μπλεκόταν σ' αὐτές τίς περιπτώσεις προσπαθώντας νά εἶναι εὐγενική καί νά κρατήση τήν πόρτα, κλείνοντας ἔτσι τό δρόμο. Ἐφτασε λαχανιασμένη στό διάδρομο τοῦ 3ου κι' ἀκούμπησε τό μάγουλό της στό δροσερό σαγρέ. Περιμένοντας νά ξαναβρῆ τήν ἀναπνοή της ἄκουγε τήν ἡσυχία τοῦ διαμερίσματος τῆς Ἰωάννας. Δέν θ' ἀργήσουνε νά πιάσουνε μεγάλες ζέστες καί τί θά κάνη, πού ἐπιμένει νά μὴν ἀνοίγη κανένα παράθυρο στόν ἔξω κόσμο - ἐκτός ἀπό ἐκεῖνο τό μικρό τοῦ μπάνιου πού βλέπει τόν Παρθενῶνα. Τήν φαντάστηκε ξαπλωμένη στό κρεβάτι της νά κυττάζη τό ταβάνι καί νά σκέφτεται «Τρίφυλλοι καθρέφτες - πενταδάχτυλα τά χέρια μου - ἑξαπτέρυγοι ἄγγελοι - ἐπτάφωτη λυχνία - δώδεκα μῆνες ἔχει ὁ χρόνος». Τήν περασμένη φορά τήν ὥρα πού ἡ Ἰωάννα τῆς ἔλεγε τῆ

σκέψη της δυνατά, ή της διηγότανε ένα παραμύθι «ό 'Ιανουάριος ο Φεβρουάριος ο Μάρτιος, τόν 'Απρίλιο στή μεγάλη πόλη τσάκ οί στέγες μοιάζουν μέ αναποδογυρισμένες άγκινάρες καί μέσα οί τοίχοι καί τά πατώματα τών σπιτιών είναι στρωμένα μ' ένα λουλακί μωσαϊκό πού δέν χαλά μέ τίποτα καί λάμπει αιώνιως». 'Η Φλώρα σκεφτότανε τί σήμαινε καί γιά τήν ίδια νάχει κάποιον κλεισμένο σ' ένα σπίτι νά πηγαίνει κάθε τόσο νά ανταλλάσσουνε τή Φαντασία τους.

Χτύπησε συνθηματικά τό κουδούνι, ή 'Ιωάννα άργουσε ν' άνοιξη, τήν άκουσε νά τραβάη τόν σύρτη, πάνω στό γκριζο κιμονό της φτερουγίζανε γλάροι.

'Η Φλώρα άφησε τό δίχτυ στό τραπέζι. Τό σπίτι είχε δύο δωμάτια πού επικοινωνούσανε μέ μία δρύινη πόρτα πάντα άνοιχτή. 'Η 'Ιωάννα είχε καρφώσει καί στά δύο παράθυρα κουρτίνες στό χρώμα τής σκόνης μέ αιγυπτιακά σχέδια κι' άφηνε μέρα - νύχτα άναμμένη μία λάμπα μέ ξεκούραστο ροζέ φώς. Αύτή τή λάμπα τής είχε πει πώς τήν βρήκε μέσα στό ντουλαπάκι του διαδρόμου όταν μετακόμισε. Σέ μία άπό τίς πρώτες επισκέψεις είχαν σκεφτεί πολύ μαζί τόν προηγούμενο νοικάρη, τίς άτέλειωτες νύχτες πού μπορεί νά τόν τυλίγανε. Μήπως τόν πήρανε θιαστικά; Μήπως γυρίσει καί τήν ζητάει πίσω; Κατέληξαν νά τής φέρη ή Φλώρα - νά υπάρχουνε - μερικά κόκκινα κεριά.

'Η βάση τής λάμπας ήταν μία μαρμάρινη γυμνή γυναίκα ξαπλωμένη σ' ένα πράσινο καί πλούσιο σέ πτυχώσεις ντιθάνι. Μέ τά μπράτσα σταυρωμένα ψηλά πάνω άπό τό κεφάλι, λυγίζοντας έλαφρά τούς καρπούς της πρós τά έμπρός, έτσι όπως κρατούσε τό ρόζ γυαλί φαινόταν έτοιμη νά τό πετάξη καί νά τό σπάσει. Άναβε κι' έσβυνε μ' ένα κουμπί στόν άφαλό τής Μαρμάρινης Γυναίκας, ή 'Ιωάννα πλησίασε καί τό πάτησε, ή λάμπα έμεινε άναμμένη. «Κύτταξε δέν σθίνει πιά άπό εδώ - μόνο άν τήν βγάλω άπ' τήν πρίζα - κάτι θά σάπισε μέσα. Σέ λίγο όλα τά ηλεκτρικά σκεύη θά γεμίσουν μακριά σκουλίκια σέ παστέλ χρώματα, τυλιγμένα σφιχτά γύρω άπό τά καλώδια, κουλουριασμένα μέσα στούς διακόπτες. Στόν δεύτερο έφιάλτη πού θυμάμαι πώς είδα όταν ήμουνα έξη περίπου χρονών μέ κυνηγούσε ένα φοβερό σκυλί άπό τόν Άγιο Σώστη μέχρι τόν Μπάτη. Έκεί κρύφτηκα σέ μία καμπίνα, τό άκουγα όμως ν' άνοιγη μία - μία τίς πόρτες καί νά μέ ψάχνη. Γλύττωσα τήν τελευταία στιγμή πατώντας ένα κουμπί στόν άφαλό μου πούκανε τά πόδια μου άμέσως πάρα πολύ τριχτά. Τό σκυλί δέν μέ αναγνώρισε προσπέρασε τήν καμπίνα μου καί χάθηκε.

'Η Φλώρα τήν άκουγε χαμογελώντας, είχε καθήσει. Παρατηρούσε πώς μέσα στην γενική τάξη του σπιτιού υπήρχανε κάθε τόσο μικρές περιοχές άκαταστασίας. «Νά σου πω γιά τόν καιρό;» Ζεσταίνει. Νά σου άπαντήσω μέ τόν ίδιο τρόπο; "Όταν κάποτε στή Λαπωνία έγιανα μέσ τή νύχτα γιά πρώτη φορά ψυχίατρος, ήρθε μία λεπτή κοπέλλα καί ξάπλωσε στό ντιθάνι μου. Στή αρχή διαμαρτυρόταν ότι μουδιάζει καί τό μυαλό της δέν πάει πουθενά. Έαφνικά όμως πήρε μπρός: - Τά Κιτρινοπλάνα βυζαίνουν τόν έναέριο χώρο τής Νέας Σμύρνης - τινάζουνε κίτρινες προβοσκίδες μέσα στό μυαλό του Δημαρχείου καί τίς λιμνούλες μέ τήν βενζίνη τής πλατείας - είμαστε πριν άπό χρόνια στό φάληρο καί τρώγαμε πεταλίδες -οί λιμνούλες άδειάζουν οί κυκνοι άγωνιοούν - πάει άγριεψαν καί δείχνουνε κίτρινα δόντια. - Όλα αυτά είναι συντριπτικά προσπαθούσα εγώ νά τήν διακόψω, αλλά εκείνη δέν σταματούσε μέ τίποτα. - Νά ένα λαμέ συντριβάνι φώναζε καί μούδειχνε τό λαμπατέρ - νά ένα λου-

κούμι πού ζωντάνεψε - τό λυώνει μέ τή φτέρνα καί τής κόλλησε στό τακού-
νι - θέλω νά τήν μουσκέψω στή βροχή μου ἔδινε κι' ἔτρωγα μοχαίρ. - Ποιός;
Ποιός; ἐπέμενα ἐγώ. - Ἡ μητέρα μου - ἡ φωνή της ἔβγαине βραχνή - καί
πού τήν λατρεύω καί νά τήν σκοτώσω μέ μία καρφίτσα ἂν τήν τρυπήσω θά
χυθῆ αὐτός ὁ ἴδιος νιπτήρας θά μένει ἀπλυτος». Ἡ Ἰωάννα εἶχε βάλει τά
γέλια, «Καί σύ τί ἔκανες;» «Τί νά κάνω πού μου εἶχε ἔρθει τό αἶμα στό
κεφάλι, τῆς ἔδωσα VALIUM, τῆς ἔφτιαξα καφέ, τῆς ἐξήγησα ὅτι μετά ἀπό
χρόνια εἶχα ἐπιτέλους καταφέρει: νά συνέλθω ἀπό τά ἴδια πράγματα καί πώς
ἂν συνεχίζαμε μαζί τήν θεραπεία της σίγουρα θά ξανακυλούσα».

Ἡ Ἰωάννα πήρε τό δίχτυ - λίγο γάλα εἶχε στάξει ἓνα κύκλο πάνω στό
τραπέζι.

«Σ' ἔβαλα πάλι σέ κόπο» εἶπε σιγά πηγαίνοντας στήν κουζίνα. Ἡ Φλώρα
αισθάνθηκε πώς τήν πλήγωσε. «Νομίζω πώς μπλέχτηκες ἄδικα μέ φανταστι-
κές ἀναλογίες» φώναξε. Νομίζω ὅτι ἐγώ σέ χρειάζομαι περισσότερο, παρα-λί-
γο νά συμπληρώση. Προσπάθησε νά θυμηθῆ στά γρήγορα κάτι νά πῆ νά
τήν διασκεδάση. Τήν ἄκουγε νά τακτοποιῆ τά πράγματα στό ντουλάπι καί
στό ψυγεῖο. «Ξέρεις τί σκεφτώμουν σήμερα; περιμένοντας στήν οὐρά γιά
νά πληρώσω τό τηλέφωνο, μετά θά πῆγαινα νά βγάλω τά καλοκαιρινά μου
ἀπό τήν ἀποθήκη, προσπαθοῦσα νά φανταστῶ πώς θά μου φαινότανε ν' ἄ-
νοιγα τό μπαούλο καί νά τᾶβρισκα ὅλα τελειῶς κεντημένα, μέ πολύπλοκα
στριφτά σχέδια καί ψάχνοντας καλύτερα νᾶβρισκα τρία σκουλίκια νά δου-
λεύουν ἐντατικά, τό πρώτο μέ νῆμα ἄσπρο - μαῦρο, τό δεύτερο μέ νῆμα ρόζ-
- κόκκινο καί τό τρίτο μέ χρυσό. Μονάχα ὁ μεγάλος πράσινος φιόγκος στόν
λαιμό μιᾶς μπλουζας νά εἶχε μείνει ἀπείραχτος. Μετά στό λεωφορεῖο σκέ-
φτηκα πώς τό ἀποκορύφωμα θά ἦταν ἐκ τῶν ὑστέρων ν' ἀνακαλύψω ὅτι τό
ἴδιο ἀκριβῶς συνέβη σέ μία κυρία στό Κουκάκι μόνο πού στό δικό της μπαού-
λο τό τρίτο σκουλίκι ἔβγαλε νῆμα μπλέ - μῶβ».

Ἡ Ἰωάννα γύρισε βιαστικά κρατώντας δύο μπῶλ μέ παγωτό - κόκκινα μπῶλ
μέ μαῦρα πόδια. «Ἀπό ἐπίσκεψη σέ ἐπίσκεψη θλῆπω ν' ἀλλάξη ἡ κίνησή σου
στό χῶρο. Ἔτσι πού μένεις συνέχεια κλεισμένη μέσα ἡ κίνησί σου ἔχει πάρει
μιά ἔνταση καί μία πυκνότητα. Τώρα πού γύριζες ἀπ' τήν κουζίνα μου
φάνηκε πώς ἄφηνες πίσω σου μιά γραμμῆ πηχτότερου ἀέρα πού διαθλοῦσε
ἀλοιώτικα τό φῶς». Ἡ Ἰωάννα δέν ἀπάντησε σ' αὐτό ἔτρωγε τό παγωτό της,
σταμάτησε καί πήρε μιά βαθειά ἀναπνοή. «Ναί πλησιάζουν οἱ ζέστες, ἀνοίγω
τό βράδυ τό παράθυρο τοῦ μπάνιου καί τό καλοκαίρι μου φυσάει ἀπό μα-
κρυά τήν ἀναπνοή του στό πρόσωπο». Πέρασε λίγη ὥρα χωρίς νά μιλᾶνε, ἡ
Φλώρα δέν αισθανότανε καλά, ἔβλεπε τό φῶς σιγά - σιγά νά χαμηλώνη κι' οἱ
τοιχοὶ παίρνανε κι' αὐτοὶ ρυθμικά βαθειές ἀναπνοές. Τί θά γίνη, θά βγῆς πιό
ἔξω; Θά μπῆς πιό μέσα; ἤθελε νά ρωτήση. Σηκώθηκε, «πάω νά κάνω ἓνα
ντούς».

Κλείδωσε πίσω της τήν πόρτα τοῦ μπάνιου πήρε ἓνα VALIUM μέ λίγο νερό
ἀπό τόν νιπτήρα δέν τράθηξε τήν κουρτίνα γιά νά μή πηγαίνει συνέχεια τό
μυαλό της στό «Ψυχῶ». Ἄφησε τό νερό νά τρέχη ἐπάνω της - πόσες φορές
δέν ἔχω ξαναγεννηθεῖ ὄρθια μέσα στίς μπανιέρες - πόσες φορές δέν μ'
ἔσωσε μιά καραμέλλα LIFE - SAVER - ἄφησε τή σκέψη της νά ξεμπλέκεται
καί νά μισοπλέει πάνω στήν λεία καί διάφανη ἐπιφάνεια κάποιου ἄλλου
ἀκίνητου νεροῦ. Μισοσκέπτότανε σχήματα καί χρώματα καί τί ὠραία νά ὑ-
πῆρχε μιά λέξη πού νά σημαίνει λεία - καί διάφανη - θᾶθελα - σήμερα - τό
βράδυ - νά δῶ - ἓνα - μαυρόασπρο - ἔργο. Μέ γέρους μέσα σέ θερμοκήπια.

Μέ μαῦρα αὐτοκίνητα νά στρίβουν ἀπότομα τή νύχτα ἐπάνω σέ βρεμμένους δρόμους καί τά φιλιά στό μπροστινό κάθισμα ν' ἀφήνουν σαλιωμένο τό δέσμα γύρω ἀπ' τό στόμα. Κάτι σάν τό BIG SLEEP.

Μετά τό ντούς τά ρούχα τῆς φαινότανε μπαγιάτικα. Στό δωμάτιο βρῆκε τήν Ἰωάννα ὄρθια μπροστά στόν τρίφυλλο καθρέφτη. Εἶχε τραβήξει πίσω τά μαλλιά τῆς. Φοροῦσε μιά θυσσηνιά φοῦστα σχιστή στό πλάι καί ἀπό πάνω μία παλιά κινέζικη μπλοῦζα ἀπό τριανταφυλλί μεταξωτό. Μ' ἓνα μπουκέτο πεταλοῦδες κεντημένο ψηλά στό λαιμό. «Αὐτό τό ρούχο μου φαίνεται βγαλμένο μέσα ἀπ' τόν κῆπο μέ τίς τέσσερις χιλιάδες ἀπολαύσεις» τῆς εἶπε. Αἰσθανότανε καλύτερα. «λοιπόν ντυμένη ἔτοι μού θυμίζεις κουφετάκι» συνέχισε, προχώρησε καί κάθησε σ' ἓνα χαμηλό σκαμπώ ανάμεσα στήν Ἰωάννα καί τόν καθρέφτη. Ἄρχισε νά ψάχνη σ' ἓνα πολύχρωμο τενεκεδένιο κουτί. «Ἄν ἤμουν λεπτή ὅπως ἐσύ, κι' ἔδινα τήν ἴδια σημασία στά ρούχα καί στά ἀντικείμενα θά εἶχα νομίζω ἓνα πρόβλημα μέ τήν ἐκλογή τῶν σκουλαρικιῶν μου.» Ξεχώρισε τρία ζευγάρια σκουλαρίκια. «Τί θά ἔκανα στή θέση σου, θάμεινα πιστή στήν ἰδέα τοῦ κουφέτου φορώντας αὐτά τά ρόζ καί γυάλινα ἢ θά κοίταξα νά προσθέσω μιά μικρή διαστροφή στήν εἰκόνα πού μού δημιουργοῦσανε τά ρούχα μου - κάτι ἀνάλγγο μ' ἓνα κομματάκι ξυράφι μέσα στό κέντρο τοῦ κουφέτου - χωμένο βαθειά στό ἀμύγδαλο - πού σοῦ καρφώνεται στόν οὐρανόσκο κάνοντας τό στόμα σου νά πλημμυρίσει αἵματα - τί λές λοιπόν;» Κρατοῦσε μέ τίς ἄκρες τῶν δαχτύλων τῆς καί κουνούσε ἓνα ζευγάρι μικροσκοπικά ψαλιδάκια κρεμαστά. Σηκώθηκε καί πλησίασε τήν Ἰωάννα, τῆς ἔτεινε ἀπότομα στήν παλάμη τῆς τό τρίτο ζευγάρι. «Καλύτερα νά φέρομε τά πράγματα σέ μιά ἰσορροπία - κινέζικη μπλοῦζα - μικρές κινέζικες βεντάλιες γιά σκουλαρίκια - τί πιό ἀπλό, τό λαθός σ' αὐτή τή σειρά ἀπό σκέψεις, ἄρχισε προχωρώντας τήν παρομοίωση μέχρι σχεδόν τήν ταυτότητα. Κι' ἔπειτα βέβαια κάθε προσπάθεια γιά ἰσορροπία ἀκολουθοῦσε ὅλο καί πιό ἀρνητικούς δρόμους, ξυράφι, ψαλιδάκια πού οὔτε ἀνοιγοκλείνουνε».

Ἡ Ἰωάννα πῆρε τίς δυό μικροσκοπικές βεντάλιες κυττάζοντας τήν Φλώρα λίγο χαμένα. Τόση ὥρα δέν εἶχε πεί λέξη. «Καί τώρα καί ὅλον αὐτό τόν καιρό τό πρόβλημά μου εἶναι διαφορετικό». Ἡ φωνή τῆς ἦτανε πάλι σιγανή. «Ξέρεις αὔριο ἔχω τά γενέθλιά μου θά γίνω ἀκριβῶς τριάντα χρονῶν» χαμήλωσε καί κάθησε στόν κέντρο ἑνός μῶθ μινιρέ πού ἦταν ζωγραφισμένος πάνω στό ψάθινο χαλάκι. Κάθησε καί ἡ Φλώρα σ' ἓνα μαξιλαράκι στό πάτωμα ἀγκαλιάζοντας τά γόνατά τῆς. Αἰσθάνθηκε συγχρόνως πολύ περιεργή καί τελείως ἀδιάφορη. «Πέρυσι τέτοια ἐποχή εἶχα ἀρχίσει νά σκέφτωμαι ἀνήσυχα πώς πλησίαζα πολύ τήν καινούργια δεκαετία». Κύτταξε τήν Φλώρα χαμογελώντας.

«Ἀγόρασα, θυμάμαι ἓνα βιβλίο τοῦ BALZAC, LA FEMME DE TRENTE ANS, γιά νά τό διαβάζω ἀκίνητη στήν κουνιστή πολυθρόνα μου φέτος. Πέρασαν μερικοί μῆνες ἡ ἀνησυχία μου ἄρχισε νά παίρνει μιά πιό συγκεκριμένη μορφή. Παρατηροῦσα ὅλο ἓνα πληθώρα μιά σειρά ἀπό παράξενες συνηθειές, πού ἡ κάθε μιά μόνη τῆς θά μπορούσε νά εἶναι εὐχάριστη. Ἄνθρωποι πού εἶχα χάσει πρὶν ἀπό χρόνια, γνωριμίες, φιλίες ἔρωτες ὅλοι τῆς περασμένης δεκατίας, ξεπηδοῦσαν συνεχῶς μπροστά μου, μέσα στό ἴδιο ἀσπασέρ σέ διαφορετικές μέρες, σ' ἓνα ζαχαροπλαστεῖο μέ τρομερό ὄνομα κοντά στό τέarma τῆς Σκουφᾶ, στό CAFE DE L'AVENIER. Πολλές φορές μέ φωνάζανε ἀπό μακριά - Ἰωάννα! ἄκουγα καί γύριζα - Τί γίνεσαι βρέ παιδί μου. Πέφταμε ὀ

ένας μέσα στο παρόν του άλλου με κρύα ή με χαρούμενη φυσικότητα έτοιμοι τίς περισσότερες φορές νά ξαναρχίσουμε νά φτιάχνουμε βιώματα μαζί, σάν νάχαμε περάσει άπλώς ένα μακρύ καλοκαίρι σέ διαφορετικές έξοχες. "Όταν πρίν άπό τέσσερις μήνες συνάντησα κι' έσένα πού είχα νά σέ δώ, άκόμα και ν' άκούσω γιά σένα άπό τότε πού ήμουν έννιά χρονών και κάναμε άκροβατικά».

Σταμάτησε νά παίξει με τό στρίψωμα τής φύστας της. «'Άκόμα δέν μπορώ νά καταλάβω πώς με άναγνώρισες άμέσως». «Σου τό έξήγησα ήδη» είπε ή Φλώρα «είχα πολλή ζωηρή τήν εικόνα σου στό μυαλό μου - ίσως γιατί φόραγες πάντα παπούτσια του χορού - δέν καταλάβαινα πώς σέ άφηνε ή μητέρα σου - κι' έπειτα ένώ έγώ βγήκα τήν μία βδομάδα Μίς Νέα Σμύρνη τήν άλλη έβδομάδα βγήκες έσύ Μίς 'Υφήλιος. Παρ' όλα αυτά είχα λυπηθεί πολύ όταν άλλαξες γειτονιά και δέν νομίζω ότι άλλαξες έκφραση». Γελάσανε κι' οί δύο λίνο άμήχανα. «Κι' έγώ σέ θυμάμαι τώρα πολύ καθαρά εκείνες τίς 'Απόκριες που ήθελες νά ντυθής Βασίλισσα τής Νύχτας και σέ φέρανε ντυμένη 'Ολανδέζα ή 'Αλσατή;» «'Αλσατή με πράσινο φιόγκο στά μαλλιά και πράσινα σκαρπίνια».

Τό βλέμμα τής 'Ιωάννας σταμάτησε γιά λίγο πάνω στίς πράσινες μπότες τής Φλώρας «λοιπόν όταν συνάντησα κι' έσένα κι' είχαμε τόσα νά πούμε και νά παίξουμε μαζί, κάθησα έδω τό ίδιο θράδυ κι' έφτιαξα ένα κατάλογο, με τά όνόματα όλων αυτών που παίξανε κάποιο βασικό ρόλο στίς δύο πρώτες δεκαετίες τής ζωής μου, όχι βέβαια γονείς ή συγγενείς, άλλα άτομα, πού νομίζεις τουλάχιστον ότι τά διάλεξες και σέ διαλέξανε. Σημείωσα έτσι δώδεκα άτομα αρχίζοντας μ' έσένα και τελειώνοντας με κάποιον 'Αντώνη. Δίπλα σέ κάθε όνομα έβαζα αναλόγως ένα σταυρό αν είχαμε άπλώς συναντηθεί, δύο σταυρούς αν είχαμε ανταλλάξει τηλέφωνα, διαθέσεις έπανασυνδέσεως - τά περισσότερα όνόματα είχανε δύο σταυρούς,» τόνισε. 'Η Φλώρα νόμισε πώς διέκρινε μία ικανοποίηση στήν φωνή της, όλη αυτή τήν ώρα πού ή 'Ιωάννα τής μιλούσε, δέν τήν κύτταζε κύτταζε γύρω - γύρω τό δωμάτιο, καμμία φορά ζαλιζότανε όταν τά μάτια της συναντιώτανε γιά πολλή ώρα με τά μάτια κάποιου πού τής μιλούσε.

«Και σταυροί έλειπαν μόνο άπό τόν JAMES DEAN του Παλαιού Φαλήρου και άπό αυτόν τόν 'Αντώνη. Μετά τήν τρίτη μου συνάντηση μαζί σου στου Φλόκα στήν στοά του 'Αστου - έχουσε περάσει άπό τότε τρεις μήνες και έξη μέρες» σταμάτησε κι' άναψε ένα τσιγάρο «γύριζα έδω με τά πόδια και στή γωνία Βουλής και Μητροπόλεως έξω άπό ένα γουναράδικο βρέθηκα φάτσα με τόν JAMES DEAN του Παλαιού Φαλήρου. Δέν μπορείς νά φανταστής, ίδιος κι' άπαράλακτος, μου έσφιξε τό χέρι, μου είπε ότι έχει κάνει τρία παιδιά με μία Αιγυπτία, με ρώτησε αν έχω κάνει κι' έγώ κανένα παιδί. Πού νά του έξηγουσα τώρα του ανθρώπου ότι φοβάμαι πώς αν έκανα παιδί δέν θά μάθαινε ποτέ νά μιλάει σωστά, πώς και γιατί νά του έξηγήσω ότι δέν αισθάνομαι αρκετά δυνατή γιά νά αφήσω ένα παιδί νά άκονίξει τίς καινούργιες του λέξεις επάνω μου. Χωρίσαμε λίγο άμήχανοι - έξερεις δέκα τριών χρονών τόν είχα έρωτευτεί μέχρι τρέλλας σ' ένα πάρτυ με πλησίασε και με ρώτησε ξαφνικά αν θέλω πιάτο. Γύρισε στήν βεράντα σέ τρία τέταρτα χωρίς τό πιάτο, με τά μαλλιά του και τό όρλόγόν του πουλόβερ γεμάτα ξερά χόρτα άπό τόν κήπο.

"Όταν έφτασα έδω ήτανε γύρω στίς έξη, έβαλα άμέσως ένα σταυρό πλάι στ'

ὄνομά του. Αισθανόμουν πολύ κουρασμένη, είχα ξεπαγιάσει περπατώντας, ἀποφάσισα νά ξαπλώσω γιά λίγο - μέ πήρε ὅμως ἕνα βαθύς ὕπνος καί εἶδα αὐτό τό ὄνειρο.

«Εἶδα ὅτι ἤμουνα ξαπλωμένη σ' αὐτό ἐδῶ τό κρεββάτι καί κοιμώμουνα μέ τά ρούχα. Κοιμώμουνα ὅμως πολύ ἐλαφρά γιατί μ' ἐνοχλοῦσε πού εἶχα στά παράθυρα μόνο κουρτίνες καί καθόλου στόρ. Ἄκουγα φωνές ἀπό τό δρόμο καί ξυπνώντας μέσα στ' ὄνειρο τίς ἄκουσα καθαρώτερα!

Κουβέρτες πικεδένιες
Πρῶτα κίτρινες μέ λευκά σχέδια
Καί ἀργότερα γαλάζιες
Παιδικές κουβέρτες πικεδένιες.

Γονάτισα πάνω στό κρεββάτι καί κύτταξα μέσα ἀπό τά ρολλά. Ἔδυε ὁ ἥλιος κι' ἀπέναντι στή θέση τῆς ΕΒΓΑ ἦτανε ἕνα κομμωτήριο, κομμώσεις Εἰρήνη ἔγραφε μέ πράσινα γράμματα καλλιγραφίας. Πλαί στήν πόρτα του στεκότανε ἕνας τσιγγάνος μέ μία στίβα κουβέρτες στά χέρια. Εἶχε μαζί του ἕναν ἄσπρο σκύλο, αὐτός ὁ σκύλος ἦτανε παράξενος. Ξαφνικά ἀναγνώρισα τόν θόρυβο πού ἐρχότανε ἀπό τό βάθος τοῦ σπιτιοῦ, κουταλάκι πάνω σέ γυαλί, ὁ πατέρας μου ἔστριψε χυμό πορτοκάλι καί μου τόν κάνει φραπέ. Τότε κατάλαβα ὅτι αὐτό ἐδῶ τό δωμάτιο ἦταν χτισμένο γιά μένα στήν τάρατσα τοῦ παλιοῦ μου σπιτιοῦ στή Νέα Σμύρνη. Σέ λίγο θά φύγη σκέφτηκα μέ μεγάλη ἀνησυχία, θά ἀφήσει ἄστρωτο τό κρεββάτι του, θά πρέπει νά τρέχω πίσω του ἀθόρυβα γιατί κάποιος μέ περιμένει στί στάχτη, στή στάση, διόρθωσε, ἐδῶ καί πάρα πολύ καιρό. Ὁ τσιγγάνος ξανάρχισε τίς φωνές του. Κύτταξα πάνω στό κρεββάτι μου μία γαλάζια πικεδένια κουβέρτα καί θυμήθηκα - ὅταν ἀκόμα ψήλωνα - καί μέ μετροῦσαν στόν τοῖχο - μου ἔστρωναν μία κίτρινη μέ μεγάλα ἄσπρα σχέδια. Φροῦτα καί λουλουδία. Φόρεσα βιαστικά τίς μπότες μου πού ἦτανε ὅμως ἀπό γαλάζιο λουστρίνι καί μῆγκα τρέχοντας στήν θερμοκρασία τοῦ δρόμου. Ἐκανε ζέστη ἀλλά ὁ πατέρας μου πού ἔστριβε ἐκείνη τή στιγμή τή γωνία φοροῦσε καπαρντίνα. Περιμένα λίγο μήπως τόν δῶ νά γυρίζη. Ὁ τσιγγάνος φοροῦσε ἕνα ἀνοιχτό πράσινο πουκάμισο. Πρέπει ὀψοσδήποτε νά τοῦ πῶ ὅτι δέν ἔχει τό δικαίωμα νά πουλήση αὐτές τίς κουβέρτες - ὅποιος τίς ἀγοράση θά μπορῇ νά βλέπη τόν πατέρα μου - τήν μητέρα μου - ἐμένα. Ξαπλωμένους στά κρεββάτια μας - τήν ἀκριβή στάση τοῦ κάθε σώματος - τό στρῶμα τοῦ πεθαμένου ἀέρα γύρω ἀπό τό δέρμα. Κάτι μου λείπει τοῦ ψιθύρισα, κοιμᾶμαι γιά νά μήν τρελλαθῶ - ποτέ δέν τρελλάθηκε κανεῖς στόν ὕπνο του - ποτέ δέν θά μπορέσω νά κάνω αὐτό πού πρέπει. Δέν θά μπορούσα νά κάνω αὐτό πού κάνεις - νά φωνάζω τόσο δυνατά. Αἰσθάνθηκα στά πόδια μου τό σκύλο πού προσπαθοῦσε νά μυρίση ὅλες τίς λεπτομέρειες. Εἶδα ὅτι τό μπροστινό του δεξί πόδι ἔλειπε ἀπό τήν ρίζα. Τρίποδο. Πῶς νά μυρίζη αὐτή ἡ λεπτομέρεια σκέφτηκα κι' ἀνατρίχιασα. Κύτταξα καλύτερα τίς κουβέρτες δέν ἦτανε ἴδιες, μία κίτρινη μονάχα λιγάκι ἔμοιαζε. Πόσο κάνει αὐτή, τόν ρώτησα θγάζοντας τό πορτοφόλι μου. Μέ κύτταζε ἀμίλητος στά μάτια ἐνῶ γύρω μας σκοτεινίαζε πολύ γρήγορα. Ξύπνησα ἀπό τό κουδούνι τῆς κάτω πόρτας.

«Δέν μπορούσα ν' ἀνοίξω. Ξαπλωμένη στά σκοτεινά σκεφτόμουνα τόν πατέρα μου - πῶς πέθανε ὅταν ἔγινε εἴκοσι ἕνα. Θυμήθηκα τόν Ἀντώνη πού μέ

περίμενε μέ τίς ώρες στή στάση ή στήν στοά του "Άστυ. Τό όνομά μου ήτανε τώρα τό μόνο στόν κατάλογό μου πού είχε μείνει χωρίς σταυρό. Τότε μου μπήκε ή ιδέα - άν πρίν νά κλείσω τά τριάντα συναντήωυαυαί τόν Άντώνη θά πεθάνω. Άναψα τή λάμπα και από τότε δέν τήν έχω σθήσει ούτε λεπτό. Άρχισα νά εξετιάζω από τήν αρχή τό όνειρο. Έκείνο τό Κομμώσεις Ειρήνη έκανε τά χέρια μου νά μουδιάσουν - ή Ειρήνη Του Τάφου. Προσπάθησα νά ήσυχάσω μέ τήν σκέψη πώς ό Άντώνης έχει τουλάχιστον όχτώ χρόνια πού λείπει από τήν Ελλάδα, αλλά και αυτό τελικά μέ ανησύχησε περισσότερο - ένας λόγος παραπάνω τώρα πού έφτιαξε και ή κατάσταση - σίγουρα, σίγουρα θά έρθη - νά δη τούς γονείς του. Κι' άν είχε μάθει τήν διεύθυνσή μου; Κι' άν μου χτυπούσε αυτός πρίν από λίγο τό κουδούνι; Τραβώντας τήν άκρη τής κουρτίνας έριξα μία ματιά στό δρόμο - άδειος, ευτυχώς. Σκέψου όμως νά στεκόταν απέναντι και νά τόν έβλεπα. Άποφάσισα νά καρφώσω τίς κουρτίνες. Μόλις κατέβηκα από τό σκαμνί μέ τό κουτί τίς πινέζες ακόμα στά χέρια, κατάλαβα, ότι στίς δύο πιθανότητες πού μου ξετύλιγε ή σκέψη μου - νά δώ τόν Άντώνη και νά πεθάνω - νά μήν δώ τόν Άντώνη και νά μήν πεθάνω έπρεπε νά προσθέσω και μία τρίτη - λιγώτερο άγχώδη - αλλά ιδιαίτερα εννοηλητική. Νά μήν δώ τόν Άντώνη αλλά συνέχεια νά τόν σκέφτομαι - νά περιμένω συνέχεια μήπως τόν δώ».

Σταμάτησε για λίγο νά μιλή και δάγκωνε τά χείλη της, μετά πετάχτηκε σαν έλατήριο. Τινάχτηκε λοξά στήν θεά τής Φλώρας ό μώβ μιναρές. «Πάω νά κάνω ένα καφέ, θέλεις;» ή Φλώρα δέν ήθελε «θά πιω λίγο από τό δικό σου». Γύρισε γρήγορα από τήν κουζίνα μ' ένα χοντρό άσπρο φλυτζάνι. Κάθησε σ' ένα κρεβάτι φτιάχνοντας ένα μεγάλο μαξιλάρι πίσω από τήν πλάτη της. «Μέ τόν Άντώνη άρχισα νά βγαίνω στίς αρχές του 1965 ήμουνα δηλαδή» σταμάτησε μία στιγμή νά ύπολογίση «σχεδόν δεκαεννιά χρονών. Έμενα ακόμα μέ τούς γονείς μου στό Φάληρο. Στήν αρχή μέ περίμενε στή στάση στό Σύνταγμα. Έτυχε όμως δύο φορές νά άνεβαινή μέ τό ίδιο λεωφορείο ό πατέρας μου και κατεβαίνοντας, μέχρι νά απομακρυνθεί - τό γραφείο του ήτανε Κριεζώτου - νά πρέπει νά κάνω ότι δέν ξέρω τόν Άντώνη. Άποφασίσαμε νά μέ περιμένει στή στοά του Άστυ κάτω από ένα κρεμαστό ρολόι. Γρήγορα άρχισα νά περπατάμε πάρα - πολύ. Δέν μπορούσα νά κάνω έρωτα μαζί του. Μου άρεσε, δέν είχα καμμία συγκεκριμένη αντίρρηση, τίς λίγες όμως φορές πού βρεθήκαμε μόνοι σέ κλειστό χώρο - μόλις πήγαινα νά βγάλω και τό παραμικρό ρούχο μου πάγωνε τό αίμα. Ποτέ πρίν ή μετά δέν είχε τόση σημασία αυτός ό διαχωρισμός ανάμεσα στόν κλειστό χώρο και στόν άνοιχτό.» Η Φλώρα σκέφτηκε πώς στήν ίδια αυτός ό διαχωρισμός ύπήρχε, κι' έπαιρνε μάλιστα ανησυχητικές διαστάσεις ανάμεσα στόν έσωτερικό της χώρο και τόν έξωτερικό - δέν είπε τίποτα και ή Ίωάννα συνέχιζε. «Συχνά λοιπόν κάναμε τήν διαδρομή στοά του Άστυ - Παλιό Φάληρο κουβεντιάζοντας και χαζεύοντας τίς προσόψεις τών σπιτιών. Μερικές ήτανε γεμάτες ύποσχέσεις - ξέρεις τί έννοώ - όταν κυττάζοντας καμμία φορά ένα σπίτι άπ' έξω αισθάνεσαι πώς άν εκείνη άκριβώς τή στιγμή μπορούσες νά βρεθής άπό μέσα θά έβρισκες συγχρόνως και τόν έαυτό σου.» Αυτή ή περιγραφή τής κινήσεως από τό έξω πρós τό μέσα έφερε στό μυαλό τής Φλώρας κάτι παράξενο πού είχε άκούσει - ότι τά ανθρώπινα δόντια κάνουνε μερικές φορές πλήρη στροφή γύρω άπ' τόν έαυτό τους. «Βουρτσίζοντας απλώς τά μαλλιά σου πήγα νά πω τό μυαλό σου» γέλασε ή Ίωάννα «ή πίνοντας καυτό τό τσάι σου κλάκ - κλάκ θά τ' έφτα-

νε όλα τά κομμάτια, σωστά στις θέσεις τους κι' έπειτα θά μπορούσες ν' αφήνεσαι - άκόμα και στον θάνατο χωρίς φόβο. "Άλλες προσόψεις στάζανε πάρτυ κι' άλλες στάζανε μοναξιά και ή σκέψη του 'Αντώνη συμπλήρωνε τή σκέψη μου.

«Ξέχασα όμως νά σου πω ότι εκείνη τήν έποχή άργοϋσα πολύ στά ραντε-βού, ό 'Αντώνης μέ περίμενε άδιαμαρτύρητα - του είχα εξηγήσει ότι στό τέλος πάντα φτάνω - μιά φορά μέ περίμενε δύο ώρες κι' ένα τέταρτο και πάλι δέν ήτανε θυμωμένος. Σάν νά μήν τόν άγγιζε καθόλου αυτό τό πρόβλημα και παιχνίδι μου. Αϋτή ή πλευρά του χαρακτήρα του περιείχε μία κριτική του δικού μου πού δέν μπορούσα νά τήν κοροϊδέσω. Μερικές φορές προσπαθούσα πραγματικά νά είμαι εκεί στήν ώρα μου αλλά τότε έφτιανα πολύ νωρίς, άρχίζοντας νά κάνω κάτι άλλο μπλεκόμενος και πάλι άργοϋσα. Πλησίαζε ή "Άνοιξη και ό 'Αντώνης θά έφευγε σέ λίγες μέρες γιά τήν Σουηδία. Τήν τελευταία φορά πού τόν είδα περπατούσαμε γύρω στις έντεκα τό βράδυ πλάι στις γραμμές του 'Ηλεκτρικού, στήν Καλλιθέα. "Ήτανε τέλη Μαρτίου κι' έκανε άκόμα παγωνιά. "Έβγαλα τά ρούχα μου και τά κρέμασα επάνω του. Περπάτησα κάπου ενάμισυ τετράγωνο μέ τ' άσπρα μου έσώρουχο και τά μποτίνια μου μέ τή γούνα. "Όταν προσπάθησε νά μ' άγκαλιάσει τραθήχητα πιό άπότομα άπό συνήθως - μία ιδέα πώς τό φιλί του θά είχε γεύση από αίμα. Στο έπόμενο ραντεβού μας πού θά ήτανε και τό τελευταίο δέν πήγα καθόλου. Ποιός ξέρει πόση ώρα θά περίμενε. Τόβρισκα όμως έντελώς φυσικό ξέρεις, από τότε δέν έχω ξαναφόρεσει άσπρα έσώρουχα.

«Πέρασαν μήνες κι' άρχισα σιγά - σιγά νά τόν θυμάμαι κι' ένα άπόγευμα ξαφνικά τόν έπεθύμησα τρομερά. Πήγα τό άλλο πρωί νά πάρω τή διεύθυνσή του από τούς γονείς του, του έγραφα άμέσως ένα μεγάλο γράμμα σ' ένα ριγέ χαρτί άλληλογραφίας πράσινο άνοιχτό μέ άσπρο. Θυμάμαι, τούλεγα πώς θά μπορούσα νά πεθάνω άνετα άκουμπώντας τον.

Μέσα στον έπόμενο χρόνο άνταλλάξαμε πολλά γράμματα. 'Εν τώ μεταξύ ό πατέρας μου άρρώστησε κι' άρχισε νά πεθαίνει. "Έλυωσε σιγά - σιγά τό σκώτι του. 'Ο 'Αντώνης ήτανε νά έρθη γιά λίγες μέρες πού δέν θά είχε ούτε δουλειά ούτε Πανεπιστήμιο. Τελικά μου έγραψε ότι άρρώστησε και αναγκάστηκε ν' αλλάξη σχέδια, τέλειωνε τό γράμμα λέγοντας πώς μέ σκέφτεται σάν μιά λίμνη όπου άπαγορευότανε τό κολύμπι. Θύμωσα πολύ, δέν του ξανάγραφα. Πέρασαν έξη άτέλειωτοι μήνες και ό πατέρας μου πέθανε τελείως. Τόν θάψανε μέ παπιγιόν.

Δέν λυπήθηκα, έπεφτα όμως νά κοιμηθώ τό βράδυ κι' έβλεπα μιά ξανθοκόκκινη γάτα νά ξεκινάει από τό κρεβάτι του στό νοσοκομείο μόλις τόν παίρνανε γιά νά τόν βάλουνε στό φέρετρο. Παρακολουθούσα τίς λεπτομέρειες τής διαδρομής της από τόν Εύαγγελισμό. Περιμένε ήσυχά όλα τά πράσινα φώτα στις διαβάσεις. "Όταν έφτανε σπίτι μου έρχότανε κατ' ευθείαν στό δικό μου δωμάτιο άνέβαινε πάνω στό κρεβάτι και ξάπλωνε στά πόδια μου. Ξυπνούσα μέ μουδιασμένα χέρια. "Άρχισα πάλι νά έπιθυμώ τόν 'Αντώνη. Μάθαινα πώς δέν γινόταν νά του θυμώσω πραγματικά. Δέν ήθελα πάλι νά του γράφω. "Ήθελα νά τόν δω. 'Αμέσως. "Έβγαίνα στό δρόμο και περπατούσα, σκεφτώμωνα πώς θάχε γυρίσει και θά πέσω επάνω του. 'Ανέβαινα στήν 'Αθήνα και καθόμωνα στους 'Αέρηδες. Προσπαθούσα νά μαντέψω από ποιά γωνία θά στίψη και θά φανή - μία φορά πού λείπανε οι γονείς μου έκδρομή είχαμε κάτσει εκεί όλη τή νύχτα στις καρέκλες ενός κλειστού καφενείου και τό πρωί ξεπαγιασμένοι είχαμε πιει ζεστές σοκολάτες και μετά

από τό Μοναστηράκι του ἄγορασα μιά ζώνη - ἐνῶ ἐκεῖνος μέ τόν πολύ κόσμο ζαλιζότανε. Πηγαίνοντας σινεμά μέ τόν Γιάννη σκεφτώμουνα συνέχεια τόν Ἄντων - ἄν θά τόν συναντούσαμε στό ταμεῖο βγάζοντας τά εισητήρια - ἤ μήπως καθήσω δίπλα του στό σκοτάδι κι' ἀγγίζουμε τά γόνατά μας. Καί στό διάλειμμα περίμενα νά τόν διακρίνω στό μπάρ, τήν ἴδια ἡσυχὴ ἔκφραση, μόνο του ἢ μέ παρέα. Φτάνοντας στό σπίτι μου τό θράδυ κύτταξα ἀνήσυχα ἀπό μακριά ἄν φαίνεται πουθενά νά μέ περιμένη - ἔξω ἀπό τήν πόρτα - μέσα στόν κήπο - ἔρριχνα μιά ματιά καί στά δέντρα μήπως ἦτανε πουθενά σκαρφαλωμένος γιά νά μου κάνει ἔκπληξη. Ἦτανε συνέχεια ἕνα βῆμα πρὶν ἀπό μένα καί μέ τήν κατάλληλη κίνηση - σκέψη θά βρισκόμουν καθισμένη στά γόνατά του. Κόντεψα νά πάρω ἕνα μεγάλο βουλᾶτο σκύλο, σκεφτόμουνα πῶς ἄν τόν ἄφηνα νά μέ τραβήξει ὅπως ἤθελε θά μέ πήγαινε κατ' εὐθείαν στόν Ἄντων. Σ' αὐτό μ' ἐμπόδισε ἡ μητέρα μου. Δέν ἤθελε σκύλο μέσ' στό σπίτι. Ἐνα θράδυ στήν στοά τοῦ Ἄστου ἔπαιξα τό παιχνίδι μέ τό κουβάρι: ἔδεσα γερά τήν ἄκρη τῆς κλωστής στό πόμολο τοῦ καταστήματος μέ τά ἐσώρρουχα καί περπάτησα ξετυλίγοντάς μέχρι πίσω ἀπό τήν Παλιά Βουλή. Πάλι δέν τόν βρῆκα πουθενά. Τότε πιά ἄρχισα νά ἀπελπίζομαι, ἄρχισα νά σκέφτομαι ὅτι ἡ ἴδια μου ἡ σκέψη ἀναιρεῖ κάθε πιθανότητα καί ἡ μόνη ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιά νά τόν συναντήσω θάτανε νά τόν βγάλω τελείως ἀπό τό μυαλό μου. Τήν ἔπαθα δηλαδή ὅπως ἐκεῖνος στό παραμύθι μέ τό ὄρος Θαθῶρ. «Τό ὄρος Θαθῶρ;» ἡ Φλώρα τήν κύτταξε ὅλο περιέργεια. Εἶχε ἀρχίσει νά μουδιάζει τό πόδι της στό πάτωμα. Ἀνέβηκε κι' αὐτή στό κρεβάτι.

«Δέν μπορεῖ νά μήν τό θυμᾶσαι εἶναι τό παραμύθι μέ τόν ἄνθρωπο πού ἔγινε κουκουβάγια γιά νά κατασκοπεύσει μέ τήν ἡσυχία του δύο φαντάσματα. Ὁ Μάγος πού τόν βοήθησε στήν μεταμόρφωση τοῦ ἐξήγησε πῶς γιά νά ξαναβρῆ τήν ἀνθρώπινη μορφή του θά ἔπρεπε μέ τήν ἀνατολή τοῦ ἡλίου νά γυρίση πρὸς τό ὄρος Θαθῶρ καί κάνοντας τρεῖς βαθιές μετάνοιες νά μήν σκέφτεται καθόλου τήν λέξη Δέντρο. Καταλαβαίνεις λοιπόν ὅτι πολύ γρήγορα ἄρχισε ὁ δυστοχισμένος νά τρέμη ὅτι ἔπεσε σέ μαγεία μέ τρελλοσύστημα καί πῶς θά πήγαινε χαμένος γιατί καί πού ἀγγιζε μέ τό ράμφος του τό χορτάρι καί πού πιανότανε ἡ οὐρά του στήν ἐπίκουψη, κάθε αὐγή μέ τήν δροσοῦλα γυρισμένος πρὸς τό ὄρος Θαθῶρ ἔβλεπε τόν ἥλιο νά ἀνατέλλει - ἀριστερά - ἢ δεξιά - ἢ ἐπάνω - ἢ πίσω - ἀπό ἕνα - ἢ καί ἀπό κανένα - δέντρο - καί θρηνοῦσε ἀπελπισμένα. Βέβαια ἡ παρακολούθησις τῶν δύο φαντασμάτων εἶχε χάσει πιά κάθε σημασία κι' ἔτσι κι' ὁ λόγος τῆς μεταμορφώσεως του φαίνότανε τώρα παράλογος. Ἐλα ὅμως πρὶν ὅσο ἀκούγανε τόν θρῆνο της στό μισογκρεμισμένο παλάτι τόσο πιό γρήγορα ὑφαίνανε τό σάβανο τοῦ γέρο - βασιληᾶ, πού μέ τήν καρδιά μαυρισμένη ἀπό τήν σκέψη τῆς Κουκουβάγιας καί τῆς γρουσουζιάς της ἐπιτέλους πέθανε, καί Ζήτω ὁ Βασιληᾶς. Ὁ καινούργιος νέος ὄμορφος κι' ὄχι ἐντελῶς κολόπαιδο, ξανάχτισε πέτρα μέ πέτρα τό παλάτι κι' ἀφοῦ παντρεύτηκε κατὰ τό ἔθιμο τήν ἀδελφή του καί μητρειά του, ἔντυσε γιά χάρη τῆς μικρῆς κόρης τῆς μαγεύρισσας μέ γαλάζιους καθρέφτες - σάν τά μάτια της - τόν ἀριστερό Πύργο. Μιάν αὐγή ἡ κουκουβάγια κυττάζοντας πρὸς τό ὄρος Θαθῶρ μέσα στό θαλασσὶ καθρέφτη εἶδε τή μούρη της. Τί κατάντια Θεέ μου, σκέφτηκε κάνοντας μηχανικά τήν ὑπόκλισίν της. Κι' ἔτσι ἀνέλπιστα ἔγινε πάλι ἄνθρωπος. Καί βρῆκε γρήγορα τήν εὐτυχία μέσα στήν ἀγκαλιά τῆς ἀγαπημένης του. Στό εἶπα βέβαια λίγο μέ δικά μου λόγια». Ἀνασηκώθηκε καί τέλειωσε τόν καφέ της.

«Μέ τήν δική μου ἔμμομη μέ τόν Ἀντώνη δέν μπόρεσα νά συνεχίσω τή σχέση μου μέ τόν Γιάννη. Ἐτσι γύριζα μόνη μέ τό μυαλό σέ μεγάλο μπλέξιμο Σ' αὐτή τήν κατάσταση πέρασε ὁ Χειμώνας, πέρασε ἡ Ἀνοιξη καί στίς ἀρχές τοῦ Καλοκαιριοῦ γνωρίστηκα μέ τόν Στέφανο. Ἦτανε πολύ ὠραῖος. Ἀρχίσαμε νά κάνουμε κάτι μικρές βόλτες, ξέρεις σέ στυλ κάτσε νά σέ πάω παρακάτω, κι' ὕστερα, κάτσε νά σέ πάω παρακάτω κι' ἐγώ. Ὑστερα ἀρχίσαμε νά μιλάμε στό τηλέφωνο. Ὅση ὥρα μιλούσαμε τό μυαλό μου ἦτανε βέβαια στόν Ἀντώνη - μήπως προσπαθεῖ νά μοῦ τηλεφωνήσῃ, ἔλεγα ὁμως στόν ἑαυτό μου - δέν πειράζει τόσο καιρό τόν περιμένω ἄς περιμένει κι' αὐτός λίγο. Μέχρι κάποια στιγμή πού δέν ἄντεχα ἄλλο κι' ἔλεγα στόν Στέφανο νά κλείσουμε γιατί κάπου θέλει νά πάρῃ ἡ μητέρα μου.

Σέ λίγο ἀρχίσαμε νά βλεπόμαστε κάθε μέρα - ἀρχισε νά μοῦ λέει πόσο τοῦ ἀρέσω καί τί παράξενη πού εἶμαι - αὐτό τό τελευταῖο δέν μοῦ ἄρεσε - ὁ Ἀντώνης ποτέ δέν μέ ἔβρισκε παράξενη. Ὅταν ἓνα βράδυ στό σινεμά μοῦ ἔπιασε τό χέρι ἡ θερμοκρασία του μοῦ ἦταν πολύ εὐχάριστη. Ἀρχισα νά ἐλπίζω πώς μαζί του ξεχνώντας γιά λίγο τόν Ἀντώνη θά κατάφερνα ἴσως νά τόν ξαναδῶ. Βγαίνοντας ἀπό τό σινεμά μέ ἀγκάλιασε. Μύριζε εὐχάριστα. Τόν ἀγκάλιασα κι' ἐγώ. Ἦτανε λίγο ψηλότερος ἀπό μένα - δέν μ' ἀρέσανε ποτέ οἱ ψηλοί πού γιά νά τούς πιάσης ἀπό τούς ὤμους μουδιάζει τό χέρι σου. Μ' ἔφερε σπίτι. Ἡ μητέρα μου κοιμότανε καί μπήκαμε σιγά - σιγά στό δωμάτιο μου στήν ἄλλη ἄκρη τοῦ σπιτιοῦ. Τέλος πάντων κάποια στιγμή μόλις εἶχαμε γδυθεῖ τελείως - τοῦ ἔβρισκα ἐξαιρετικά εὐχάριστη ποιότητα κρέατος - καί τόν παρέσυρα πρὸς τό πάτωμα ἐξηγώντας του πὼς τό κρεβάτι θά τρίξη. Ἐκείνη ἀκριβῶς τή στιγμή, δέν μπορεῖς νά φανταστῆς τί ἔγινε - ἄνοιξε τήν πόρτα ἡ μητέρα μου - Ἰωάννα ἀρχισε νά λήη, κι' ἔπειτα διακρίνοντάς μας στό πάτωμα γυμνοῦς ἔβαλε τίς φωνές. Φαντάζεσαι τή συνέχεια, ὁ Στέφανος ἔφυγε μέ τό πουκάμισο καί μέ τή ζώνη του στά χέρια, ἐγώ ἀρχισα νά παρηγορῶ τήν μητέρα μου πού ἐπέμενε ὅτι τήν ἔκανα ρεζίλι. Κι' ἐγώ πού εἶχα στό νοῦ μου νά ξεπνήσω γιά νά σοῦ πῶ ὅτι σέ πήρε δύο φορές κάποιοις Ἀντώνης μοῦ εἶπε ἀνάμεσα σέ λυγμούς.» «Καί τί ἔγινε τόν εἶδες;» ρώτησε ἡ Φλώρα ἀνυπόμονα. «Ἀστειεύεσαι. Τί νά τόν δῶ. Μόλις μοῦ εἶπε ἔτσι ἡ μητέρα μου τόν πήρα τηλέφωνο καί τόν ξύπνησα, κι' ἀφοῦ τοῦ διηγήθηκα ὅ,τι ἀκριβῶς εἶχε συμβεῖ τοῦ εἶπα ὅτι πίστευα μέχρι ἐκεῖνο τό βράδυ πὼς δέν ὑπῆρχε τίποτα πού νά μπορούσε νά συμβῆ καί νά μέ κάνῃ νά πάψω νά τόν λατρεύω. Κάτι πήγε νά πῆ γιά τήν λέξη λατρεύω - πὼς θά προτιμοῦσε νά τόν ἀγαποῦσα λίγο περισσότερο - δέν τόν ἄφησα νά συνεχίσῃ - σέ εἶχα φανταστῆ τοῦ εἶπα παραμορφωμένο στό σῶμα καί στό μυαλό - μικροαπατεῶνα - χαζο-οικογενειάρχη - πληρωμένο φονηᾶ - καί τίποτα δέν ἄλλαζε μέ τίποτα, νόμιζα ὅτι τελειώνεις ἐκεῖ πού τελειώνουνε τά πράγματα. Ἀλλά πρὶν ἀπό μερικά λεπτά εἶχα σάν ἀποκάλυψη - τήν ἄλλη ὄψη αὐτῆς τῆς ἱστορίας. Εἶδα πὼς ἀπ' τῆ θέση σου μέσα σέ διάφορα ἄλλα συστήματα μπορεῖς νά κάνης ἔτσι τυχαῖα κινήσεις καί γι' αὐτές νά φταῖς πραγματικά. Φταῖς - τοῦ εἶπα, πού μέ πήρες σήμερα τό βράδυ τηλέφωνο - φταῖς πού μπῆκε μέσα ἡ μητέρα μου τή λάθος στιγμή. Θά σέ σκέφτομαι ὅπως σκέφτεται κανεῖς ὅτι πάτησε ἀχινό, πρῶτα πονάει καί λέει ὤχ.

«Τό ἄλλο πρωί φύγαμε μέ τόν Στέφανο γιά τήν Ἀλόνησο. Τότε δέν εἶχε ἀκόμα ἠλεκτρικό. Θυμάμαι ἓνα μεσημέρι σέ μιά παραλία μέ μαῦρα βότσαλα στήν πίσω μεριά τοῦ νησιοῦ, εἴμαστε ἐμεῖς γυμνοί πασαλειμένοι μέ ἀρωματισμένα

λάδια καί καμιά διακοσαριά γίδες σκόρπιες κι' ακίνητες σάν πετρωμένες πάνω σ' όλα τ'ά γύρω βραχάκια.

Χανόταν μιά στιγμή ό ήλιος, κι' εμείς, κι' οι γίδες, αλλάζαμε στάση - σά νά παίζαμε τ'ά αγάλματα. "Έβγαине πάλι καί μ'ας χτύπαγε στό κεφάλι." Σταμάτησε λίγο. «Γενικά τότε άρχισε μιά καινούργια εποχή στή ζωή μου, όταν γυρίσαμε άπ' τήν Άλόνησο δέν ξαναέμεινα μέ τήν μητέρα μου.»

Ή Φλώρα αισθάνθηκε νά τής επιτίθεται ύπουλα από πίσω ένας δυνατός πονοκέφαλος - ήθελε νά βγῆ έξω - πιό φρέσκο άέρα - θά ήθελε νά ήτανε πρίν από χρόνια στήν Γλυφάδα νά τήν ταΐζει κάποιος τηγανητές πατάτες από τό πιάτο του. Χωρίς όμως τό κίτρινο φώς. Τά κίτρινα φώτα μυρίζουνε πάντοτε πετρέλαιο. Κι' ή μυρωδιά του πετρελαίου τής φέρνει αυτόν τόν πονοκέφαλο.

Ή Ίωάννα είχε σηκωθεί, μάζεψε τ' άδεια μ'ώλ καί τό τασάκι - τά πήγε στήν κουζίνα. «Ίωάννα» τήν φώναξε. Ήρθε καί τήν είδε πού είχε φορέσει τήν ζακέττα της. «Φεύγεις; κι' έγώ θά κάνω ένα μπάνιο, σ'ου έχω έτοιμη τή λίστα». «Θέλω αύριο νά σου στείλω νούφαρα γιά τ'ά γεννέθλιά σου. Θά πώ νά σου αφήσουνε έξω από τήν πόρτα σου κατά τίς έξη, έχε τό νοϋ σου ν' ανοίξης καί νά τ'ά πάρης. Καί ... Χρόνια πολλά». «Έλα τώρα». Είπε βιαστικά ή Ίωάννα καί χάθηκε πρός τό μπάνιο.

Τήν Παρασκευή ή Φλώρα ξύπνησε κάθισρη. Δέν θυμότανε πιά τ'ά όνειρά της. Ίδρωμένο καί τό δωμάτιο - μέ ιδρωμένες μασχάλες. Μιά φορά πρίν από χρόνια είχε άνέβει σέ μιά ξύλινη σκάλα ν' άρωματίση τίς μασχάλες τών τοίχων. Τό δωμάτιο ήτανε τώρα πσίνα πού μόλις είχε αδειάσει. Στής Ίωάννας βρήκε κλειστή τήν κάτω πόρτα, περιμένοντας κοίταζε τόν μεγάλο φύκο. Μέσα στό κουτί ύπῆρχε ένα γράμμα. Στο άσανσέρ πρόσεξε τόν ψιλό γραφικό χαρακτήρα, ένα γραμματόσημο από τήν Σουηδία. Ή Ίωάννα τής άνοιξε τυλιγμένη μ' ένα κόκκινο σεντόνι. "Ένα άγριο κύμα άκαταστασίας είχε σαρώσει καί τ'ά δύο δωμάτια. "Άφησε τ'ά δίχτυ στό πάτωμα. «Νομιζω ότι σου έγραψε αυτός ό Άντώνης.» Πῆρα τό γράμμα καί κάθησε στό γυμνό στρώμα. Στο μπάνιο ή Φλώρα κύτταγε τ'ά τρία νούφαρα νά πλέουν μέσα στήν γεμάτη μπανιέρα. Στο μικρότερο μιά καρφίτσα - χελώνα περνούσε άξέχαστες διακοπές. Γύρισε τήν στιγμή πού ή Ίωάννα σηκωνόταν αφήνοντας τό γράμμα καί τό σεντόνι πάνω στό κρεβάτι. Άπέφυγε νά τήν κυττάξη γυμνή. Άρχισε νά ψάχνη τήν τσάντα της - γεμάτη μέ παλιά προγράμματα σινεμά. "Ένα από τό Άνατολικά Της Έδεμ ήταν τουλάχιστον τριών μηνών. Τό λυπήθηκε κι' άποφάσισε νά τό κρατήσει. "Έκοβε τ' άλλα σέ μικρά κομμάτια. «Ο Άντώνης έρχεται τήν Κυριακή, γιά Πάσχα. Είχε έρθει καί πέρυσι. Θά μέ περιμένει στις 7 στήν στοά του Άστου. Έχει δύο παιδιά, δέν είναι περιεργο; Είχα ξεχάσει νά σου πώ, πώς τό πρ'ωί μετά τό όνειρο μέ τίς κουβέρτες άφου τηλεφώνησα στή μητέρα μου καί στό Νίκο γιά νά τούς π'ως ότι φεύγω - πρίν συνεννοηθώ μαζί σου - έστειλε μιά κάρτα ATHENS BY NIGHT στους γονείς του Άντώνη γιά τόν Άντώνη.

Είχε γίνει πολύ δραστήρια μάζευε ρούχα βιβλία μπουκαλάκια - έσπρωχνε τ'ά έπιπλα στή θέση τους. Ή Φλώρα σήκωσε τήν έσάρπα της. Είχε άρχίσει νά βγάξη τώρα τίς πινέζες από τίς κουρτίνες. «Θά σέ πάρω τηλέφωνο τήν

Δευτέρα» άκουσε τή φωνή της καθώς έκλεινε πίσω της τήν πόρτα.

Τήν Κυριακή ξύπνησε πάλι πολύ άργά. Έκανε πολύ ψύχρα, κι' ό ούρανός φαινότανε γκριζος. Τίς Κυριακές ή Φλώρα άκουγε τό σφυγμό τής πόλης νά χτυπάει πιό αδύνατος. Θυμήθηκε τό περασμένο καλοκαίρι πόσο είχανε αύξηθει τά κρούσματα αύτών πού καθισμένοι σέ πολυθρόνες στά γύρω μπαλκόνια είχαν τίς πλάτες τους γυρισμένες πρός τά έξω - και τά μάτια τους καρφωμένα μέσα επάνω στίς συσκευές τηλεοράσεως. «Κι' έφέτος θά είναι άκόμη χειρότερα.» Όμως βιαζότανε νά έρθη τό καλοκαίρι γιά νά γλυτώσει από τούς κινδύνους τής συννεφιάς.

Τής πήρε ώρα νά βγη από τό κρεβάτι, μόλις όμως πάτησε τά πόδια της στό πάτωμα άρχισε νά ντύνεται μέ μεγάλη ταχύτητα. Βγήκε γρήγορα στόν δρόμο τυλιγμένη σέ μιά παλιά άντρική καπαρντίνα μέ περίεργα δερμάτινα κουμπιά. Δέν ήξερε πού νά πάη, αισθανότανε άσχημα. Άρχισε νά περπατάη πρός τό Πρώτο Νεκροταφείο. Κάνοντας κύκλους έφτασε και μπήκε - άριστερά πίσω από τήν μικρή εκκλησία υπήρχε τό αγαπημένο της φοινικόδεντρο. Κάθησε ώρα από κάτω, πάνω στό μάρμαρο κάποιου τάφου. Ό χρόνος άρχισε νά κυλάη λίγο αλοιώτικα - μέ μιά μικρή κλίση και μιά μικρή γλύκα. Έκλεισε τά μάτια της. Αισθάνθηκε τελείως ζωντανή. Τό κέφι της άρχισε νά φτιάχνη μ' ένα απότομο άγριο τρόπο. Όταν αισθανότανε έτσι νόμιζε ότι ή σκέψη της μπορούσε νά χαράξη γυαλί - νά κόψη τόν κόσμο στό σχήμα της. Είχε μάθει νά συγκρατή αύτήν τήν διάθεση. Άν τήν άφηνε έλεύθερη θά τινάζοτανε από ένθουσιασμό στόν άέρα, και μαζί της όλα - γιατί όλα τά περιέκλειε. κι' ύστερα πέφτοντας πάλι, μόνο αύτή θά έσπαγε τά μούτρα της. Άνοιξε τά μάτια της κι' είδε μεγάλες τρύπες στά σύννεφα. Ό ούρανός άρχιζε νά καθαρίζη. Άνησύχησε μήπως τήν κλείσουνε μέσα και πρέπει νά πηδάη τήν μάντρα σάν τυμβωρύχος. Έφτασε-στήν πύλη. Βγαίνοντας έξω νύχτωνε. Άρχισε πάλι νά χαλάη τό κέφι της. Περπάτησε μέσα από τό Ζάππειο. Ζάππειο μέγαρο - ζαλισμένα δέντρα, στό μυαλό της γύριζε μιά δυσάρεστη σκέψη. «Ζω τή ζωή μου σά νά ήτανε ή ζωή κάποιου άλλου - ή ζωή κάποιου δεύτερου - ή ζωή κάποιου τρίτου.» Περπατούσε τώρα σύρριζα στά δέντρα του Βασιλικού Κήπου - γιά καμιά πιό καθαρή άναπνοή. Τό μυαλό της πήγαινε στήν Ίωάννα «έλπίζω σήμερα νά μήν άργήση πολύ στό ραντεβού.»

Τό ρολόι του Ζώναρς έλεγε ακριβώς επτά. Κατάλαβε πώς πήγαινε κι' αύτή στή στοά του Άστου, νά δη τί θά γινότανε, από μακριά. Έδεσε στό κεφάλι της τό κίτρινο μαντήλι πού φορούσε γύρω από τό λαιμό της. Μπήκε στή στοά του Άστου μέ σκυφτούς ώμους, από τήν καινούργια είσοδο στήν Πανεπιστημίου.

Στρίβοντας τό μεγάλο ρολόι έλεγε επτά και δέκα. Από κάτω ένας λεπτός νέος άνδρας μέ καφέ κοτλέ σακκάκι άναθε εκείνη τή στιγμή τό τσιγάρο του. Νιτράπηκε τώρα πολύ πού είχε έρθει - «νά μπορούσα νά φύγω - πατώντας ένα - ένα πάνω στά βήματα πού μέ φέρανε μέχρι εδώ.» Έκανε νά γυρίση όταν από τήν είσοδο τής Στοάς στήν Σταδίου είδε νά μπαίνει - ένα κόκκινο αδιάβροχο μέ κουκούλα - Η Ίωάννα. Τήν είδε νά στέκεται και νά τόν κωτάζει κι' ύστερα νά τρέχη και ν' άγκαλιάζονται. Κύτταζε τίς πλάτες τους καθώς έβγαίναν άγκαλιασμένοι από τήν τρίτη έξοδο τής στοάς στήν Κοραή. Η Φλώρα αισθάνθηκε σάν κάποιος νά τής είχε κόψει τίς φλέβες ή τίς άρτηρίες στίς κλειδώσεις των ποδιών και των χεριών.

Ἄρχισε νά κρῦωνη. Ἀκούμπησε τό κεφάλι της στό τζάμι ἑνός καταστήματος μέ φωτογραφικές μηχανές. Ἄκουσε τίς φωνές καί τά γέλια μιᾶς παρέας πού πλησίαζε. Ἀπομακρύνθηκε μέ τό φόβο πώς θά τραθήξη τήν προσοχή. «Οὔτε φαντάσματα» σκεφτότανε. Στάθηκε μιά στιγμή μπροστά στό Ὅϊο Οὐρανός Εἶναι Δικός Μας. Κυττάχτηκε στά τζάμια. Ἀγόρασε μιά μεγάλη ὀσκολάτα γάλακτος, ἀηδιασμένη σταμάτησε καί μπήκε σ' ἕνα ταξί. Βιαζότανε νά γυρίσει σπίτι.

Πέρασε ἡ Δευτέρα πέρασε ἡ Τρίτη, πέρασε κι' ἡ Τετάρτη καί ἡ Πέμπτη καί ἡ Ἰωάννα δέν εἶχε πάρει τηλέφωνο.

Τό μεσημέρι τῆς Παρασκευῆς ἡ Φλώρα καθώς στέγνωσε τά μαλλιά της πήρε τελικά τήν ἀπόφαση νά πάη νά δῆ τί γίνεται.

Στρίβοντας τήν γωνία τοῦ δρόμου τά μάτια της πήγανε ἀπό συνήθεια στά παράθυρα. Δέν ξαφνιάστηκε βλέποντάς τα ἀνοιχτά, «μπορεῖ νά πάμε γιά καφέ στό Διόνυσο» τῆς πέρασε μιά στιγμή ἀπό τό μυαλό, ἀλλά μετά τό βρῆκε ἀπίθανο. «Θά εἶναι ἐπάνω μέ τόν Ἀντώνη, τρυφερότητες, σκέψου νά τοῦ ψήνεις κανένα κοτοπουλάκι. Θά χτυπήσω ἐπίτηδες συνθηματικά.» Ἐπάνω ὅμως ἡ Ἰωάννα τήν περιέμενε μέ ἀνοιχτή τήν πόρτα «σέ εἶδα νά ἔρχεσαι ἀπό τό παράθυρο, ἐτοιμαζόμουν νά βγῶ νά σοῦ τηλεφωνήσω.» Πάνω στό κρεβάτι ὑπῆρχε μιά ἀνοιχτή θαλίτσα, μισογεμάτη ἢ μισοἀδεια, καί πάνω στό χαλάκι μέ τόν μινάρε, αἰσθάνθηκε πολύ ἀμήχανα, προσέχοντας ἕνα ζευγάρι ἀντρικά παπούτσια - τό δεξί γυρισμένο στό πλάι. Πλησίασε καί κύτταζε ἀπό τό παράθυρο τό παλιό δώροφο ἀπέναντι «καλύτερη εἶναι ἡ θέα ἀπό τό μπάνιο». Εἶχε κοιμηθεῖ μέ μερικούς ἄντρες, τίς περισσότερες φορές σέ δωμάτια ξενοδοχείων, καμμίᾳ φορά στό σπίτι τους, περιμένοντας ν' ἀρχίσει νά ξημερώνη γιά νά φύγη στίς μύτες τῶν ποδιῶν χωρίς νά τήν πάρουνε εἶδηση - ἀποφεύγοντας ν' ἀποτυπωθοῦνε στό μυαλό της τά κοιμισμένα τους χαρακτηριστικά. Ποτέ, ποτέ δέν εἶχε δεῖ ἀντρικά παπούτσια πεταμένα ἔτσι στό πάτωμα τῆς κρεββατοκάμαράς της. Χωρίς νά θέλῃ γύρισε καί τοῦς ἔριξε μιά ματιά - τουλάχιστον σαράντα τρία νούμερο.

Ἄκουσε ν' ἀνοίγῃ ἡ πόρτα τοῦ μπάνιου, μπήκε φορώντας τό κιμονό τῆς Ἰωάννας, ὁ Νίκος.

Ἡ Ἰωάννα τῆς τόν εἶχε συστήσει στό δεύτερο ραντεβού τους. Τήν εἶχε φέρεῖ μέχρι ἐκεῖ κι' εἶχε καθήσει κανένα τέταρτο.

«Ἄ, ἐσύ», τῆς εἶπε πολύ εὐχάριστα, τῆς φάνηκε ὅμως πώς τήν κύτταζε ἐξεταστικά. Ἔσκυψε, πήρε τά παπούτσια του καί γύρισε στό μπάνιο. Ἡ Φλώρα κι' ἡ Ἰωάννα δέν μιλοῦσαν. Ὅταν ἐμφανίστηκε πάλι μέ σκούρα ρούχα, «σοῦ πήγαινε καλύτερα τό κιμονό» τοῦ εἶπε ἡ Φλώρα ἀλλά δέν φάνηκε νά τήν πίστεψε. «Θά ἔρθῃς μαζί μας στήν Κρήτη μεθαύριο;» «Ἄσε δέν τῆς τό εἶπα ἀκόμα» τόν διέκοψε ἡ Ἰωάννα. Ὁ Νίκος μάζευε τά τσιγάρα του - Ἄσσο Φίλτρο, τά σπύρτα του, ἕναν μεγάλο μαῦρο χαρτοφύλακα. «Κάνω μιά μετὰφραση» ἐξήγησε. Κύτταξε τό ρολόι του, «κάθε φορά πού συναντιόμαστε εἶμαι θιαστικός, ἄντε γειά σου κι' ἐλπίζω νά τά ξαναποῦμε.» Τοῦς ἄκουσε νά συνηνοῦνται στήν πόρτα γιά κάποιο τηλεφώνημα στίς ἐννέα.

Ὅλη αὐτή τήν ὥρα στεκότανε ὀρθια. Ἡ Ἰωάννα γύρισε, «πολύ ζέστη σήμερα - καί συννεφιά - τρελλάθηκε ὁ καιρός.» «Τί ἔγινε μέ τόν Ἀντώνη;» Ἡ Ἰωάννα πήρε ἕνα μυστήριο ὕφος. «Τί νά σοῦ πῶ» ἄρχισε κι' ἔβαλε τά γέλια. «Νά σοῦ τό πῶ ἔτσι. Περάσαμε μαζί τρεῖς θαυμάσιες μέρες. Κυτταζόμαστε συνέχεια στό μάτια προσέχαμε ὁ ἕνας τήν παραμικρή κίνηση τοῦ ἄλλου, τρώγαμε καί κοιμώμαστε ἐλάχιστα. Προχτές τό μεσημέρι χωρίσαμε γιά

λίγο. "Επρεπε νά πάη νά δῆ τούς γονεῖς του. Κατέβηκα στό σπίτι τῆς μητέρας μου. Ἐφαγα μαζί τῆς ἦτανε χαρούμενη πού εἶχα ἔρθει ἀπό τήν Θεσσαλονικη. Γύρισα ἐδῶ κουρασμένη, νωρίτερα ἀπό τήν ὥρα πού εἶχα κανονίσει μέ τόν Ἄντωνη. Στήν εἴσοδο τῆς πολυκατοικίας στεκότανε καί μέ περίμενε. Μ' ἕνα παράξενο τρόπο ἀνησύχησα. Καθώς τόν κύτταζα ἀπό μακριά γύρω ἀπό τήν σιλουέτα του χανότανε τόν φόντο. «Κυριολεκτικά τρελλαίνομαι γι' αὐτόν, κι' ἄν συνηθίσω νά τόν κυττάζω ἔτσι θά μοῦ κάψῃ τά μάτια καί τό μυαλό.» Τότε θυμῆθηκα καί ξαφνιάστηκα ὅτι αὐτό πού εἶχα γράψει πρῶν ἀπό χρόνια - πῶς θά πέθαινα ἄνετα ἀκουμπώντας τον - τό εἶχα σκεφτεῖ πρώτη φορά, ξαπλωμένη στό κρεβάτι του, γιά τόν πατέρα μου, ἕνα μεσημέρι, ἑπτὰ χρόνων. Ἐκεῖνες τίς μέρες εἶχανε γίνει οἱ μεγάλοι σεισμοί στήν Κεφαλλονιά. Τόν ρωτοῦσα - κατάλαβα γιά πρώτη φορά τό νόημα τοῦ θανάτου - λυπήθηκα τρομερά. «Αὐτό τό σῶμα τό δικό μου κι' αὐτό τό σῶμα τό δικό του, κι' ὅλα τά σώματα πεθαίνανε.» Δέν ἤθελα νά σκέφτεται κι' αὐτός τό ἴδιο πράγμα καί νά στενοχωριέται, θά ἤθελα νά τοῦ χαϊδέσω τίς μπουκλες του νά τόν κοιμήσω νά εἶναι ἡσυχος, μουδιάσανε ὁμως τά χέρια μου. Ἦτανε τόσα χρόνια μεγαλύτερος ἀπό μένα, πέθαινε τόσα χρόνια πρῶν ἀπό μένα. Τό μυαλό μου δέν ἄντεχε τήν σκέψη πῶς πεθαίναμε χωριστά.

"Ἄρχισε νά μοῦ παίξει καί μέ κράτησε στήν ἀγκαλιά του, ἡ Λύπη κι' ὁ Φόβος ἄρχισαν σιγά - σιγά νά γλιστρᾶνε πρὸς τά πίσω, φτιάχνοντας ἕνα κύκλο στίς ἄκρες τοῦ δωματίου πίσω ἀπό τίς καρέκλες καί τίς πολυθρόνες ἐκεῖ πού δέν ἔφτανε τό βλέμμα μας.» Γέλασε νευρικά. «Βέβαια ἡ μητέρα μου ἀπέδειξε συστηματικά τό λαθὸς αὐτῆς τῆς σχέσης - σκέψης. Ξέρεις τί μοῦ ἔλεγε - ἕνας φεύγει δέκα ἔρχονται. - Θέλεις νά πάμε στό ὑπόγειο τῆς μητέρας μου νά ψάξουμε τά παλιά σου γράμματα» ρώτησα τόν Ἄντωνη. Μ' ἕνα ταξί γυρίσαμε στό Φάληρο. Τόν πήγα μέσα ἀπό τόν κῆπο κατ' εὐθειαν στήν ἀποθήκη. Ἀκούγαμε τήν μητέρα μου νά παίζῃ τῆ Μικρῆ Νυχτερινῆ Μουσικῆ. «Πρέπει» τοῦ ἐξήγησα «νά βγάλῃς αὐτές τίς δύο καρέκλες - τά γράμματα εἶναι ἀπό κάτω μέσα σ' ἕνα καφέ κουτί.» Καθώς εἶχε μπεῖ ὁ μισὸς μέσα στό ντουλάπι προσπαθώντας νά τίς τραβῆξῃ - ἦταν σφιχτά θαλμένες ἢ μιά πάνω στήν ἄλλη, δέν μ' ἄκουσε ν' ἀνεβαίνω τά σκαλοπάτια, βγῆκα κλειδώνοντας τήν πόρτα πίσω μου. Περπάτησα μέχρι τήν παραλία. Κάθησα στήν ἄμμο, κύτταζα τῆ δύση τοῦ ἡλίου καί τῆ θάλασσα. «Πῶς ἔγινε ἔτσι ἡ θάλασσα, βρωμόνερα, θά συχαινότανε κανεῖς καί νά πνιγῇ. Ὅταν ἦμουν μικρῆ μοῦ λέγανε πῶς ἕνας εἶναι ὁ Θεὸς - τώρα σκέφτομαι ἀνήσυχη ἀκούγοντας τά γύρω καζανάκια πῶς εἶναι τό Ἀποχετευτικὸ Σύστημα - κι' ἄν χύνεται πραγματικά ἐδῶ μέσα τίποτα δέν μπορεῖ νά μέ ξεπλύνῃ. Προσπάθησα νά κάνω μιά καθαρὴ σκέψη - Ἀγαπητῆ μου μητέρα φιλιὰ σ' ἐσένα καί στὸν πατέρα - πήγα σ' ἕνα περίπτερο καί τήν πήρα τηλέφωνο. Εἶχαν γεμίσει τά παπούτσια μου ἄμμο. «Ἀγάπη μου ἐσύ εἶσαι δέν σ' ἄκουγα, ἔπαιζα πιάνο.» «Τό ξέρω μαμά, τήν διέκοψα, τήν Μικρῆ Νυχτερινῆ Μουσικῆ πρῶν ἀπό λίγο.» "Ἄρχισα νά τῆς ἐξηγῶ ὅτι θ' ἀκούση χτυπήματα ἀπό τήν ἀποθήκη. «Τί εἶναι αὐτά πού λές» προσπαθοῦσε νά μέ διακόψῃ. «Ξέρω τί λέω, δέν τρελλάθηκα ἀκόμη. Μὴν τρομάξῃς καί μὴν σκεφτεῖς νά φωνάξῃς τήν Ἀστυνομία. Νά πᾶς ν' ἀνοίξῃς ἡσυχᾶ-ἡσυχᾶ τήν πόρτα. Κλειδῶσα μέσα στήν ἀποθήκη τόν Ἄντωνη. Θυμάσαι ἐκεῖνον τόν Ἄντωνη...»

"Ἐκλεισα τό τηλέφωνο καί πήγα στὸν Νίκο, ἔμεινα σπίτι του μέχρι σήμερα τό πρωῒ.»

Σταμάτησε στενοχωρημένη. Γύρισε τήν πλάτη της γιά ν' αποφύγη τό βλέμμα τής Φλώρας πού είχε καρφωθεί επάνω της. «Πές μου όμως έσύ τί έκανες, θέλεις νά έρθης μαζί μας στόν Άγιο Νικόλαο, έχει ένα σπίτι ή γιαγιά του Νίκου.»

Δίπλωνε μαγιό, ριγέ μπλουζάκια, μέσα στήν καρρώ θαλίτσα. «Νομίζω τελικά ότι έσύ ή τά νούφαρα πού μου έστειλες μου σώσατε τή ζωή. Λοιπόν λές είσαι γιά Κρήτη;» Έτσι όπως απάντησε «Άποκλείεται» έσκασε ένα μεγάλο κόκκινο μπαλόνι μέσα στό δωμάτιο. Είδε λεπτές κόκκινες μεμβράνες νά κολλάνε στά έπιπλα και άτους τοίχους. Έβλεπε κόκκινα. Ώρμησε στήν πόρτα χύθηκε στή σκάλα. Στο δρόμο έκλεισε τ' αυτιά της άκούγοντας τή φωνή τής Ίωάννας, σταμάτησε νά τρέχη άφου έστριψε τή γωνία.

Μισή ώρα άργότερα στή Σταδίου ήτανε πιό ήσυχη. Η στοά του Άστου τήν τραβούσε σάν μαγγήτης. Σκέψου νά έμπαινε και νά κολλούσε πάνω σ' ένα τοίχο νά χρειάζοτανε μία άλυσίδα άπό έκατό πυροσβέστες γιά νά τήν τραβήξουνε. Φαντάστηκε τόν Άντώνη νά περιμένη πάλι και πάντα κάτω άπ' τό ρολόι. Τί θά του έλεγε, κάτι ευχάριστο κι' άστείο. Η ώρα ήτανε τέσσερις παρά είκοσι. Ό κόσμος ήτανε λίγος. Είχε σταθει κάτω άπ' τό ρολόι, κάποια στιγμή ή στοά άδειασε. Ήτανε τώρα τελειώς δική της και δέν ήξερε τί νά τήν κάνη. Θυμήθηκε πώς κάτω στους ύπόγειους διαδρόμους επάνω στις μεγάλες καφετιές κολώνες είχε διακρίνει ένα θράδυ, πριν άπό πάρα πολλά χρόνια σημάδια άπό τόν πολιτισμό τής Άτλαντίδος - και μία φορά μετά άπό ένα έργο μέ τήν ESTHER WILLIAMS - στρίβοντας τήν κατάλληλη στιγμή μέ τό κατάλληλο βλέμμα είχε προφτάσει νά δη πέντε χιλιάδες λαμπερές γυναίκες μέ κεραμιδιά μαλλιά και γαλάζια τριγωνικά κοσμήματα νά τρέχουνε και νά βγάζουνε γρήγορα τούς ήχους Σιγμα και Λάμδα - νά μπαίνουν μέ τό κεφάλι μέσα στά μάρμαρα τραβώντας πίσω τους μέ δύναμη μικρούς σφιχτούς αίλουρους μέ κοραλλένια άφρισμένα στόματα και σμαράγδενιες άδειες στή θέση των ματιών. Κατέβηκε κάτω, κύτταξε τίς φωτογραφίες του έργου - κάποιος μέ μογγολικά χαρακτηριστικά και γούνινο κάπελλο άνάμεσα σέ πανύψηλα δέντρα - πάλι ό ίδιος, σημάδεψε μία τίγρη.

Άρχισε νά γυρίζει γύρω - γύρω, στάθηκε λίγο μπροστά σέ μία σκονισμένη βιτρίνα μέ γραφομηχανές. Τήν θάραινε τό ταβάνι, δέν περίμενε καμμία ευχάριστη έκπληξη. Άν μπορούσε κανείς νά γδάρη τή σκέψη του όπως γδέρνει τά γόνατά του πάνω στά χαλίκια - ή σκέψη της ήταν γδαρμένη άπό μία άτέλειωτη σειρά κοφτερά αντικείμενα και στήν έπιμονή τους νά γίνουν ύποκείμενα. Μέσα στους άδειους διαδρόμους τό βήμα της κυνηγούσε τή σκέψη της άπειλιτικά. Άνέθηκε και βγήκε στήν Κοραή.

Τά είδε όλα μουσκεμα. «Δέν θά κρατήση» λέγανε δίπλα της. Νά μη κάπου στεγνά - νά ξαναμπή κάτω άπό τήν επιφάνεια τής γής - νά άποτυπωθί άμέσως σέ φωτογραφικό χαρτί. Τής κορνάρανε. Στήν Όμόνοια κατέβηκε δύο - δύο τά σκαλοπάτια, πέρασε κάτω άπό τά Νερά. Μπήκε και κάθησε λαχανιασμένη μέσα στό αυτόματο γιά φωτογραφίες. Μέ τό ένα χέρι κρατούσε σφιχτά τήν κουρτίνα. Μέ τό άλλο φόρεσε κραγιόν, ξεκούμπωσε τό πουκάμισό της κι' ίσωσε τήν πλάτη της, νά φαίνεται τό στήθος της ώραιότερο. Έριξε στή σχισμή τίς είκοσι δραχμές, άφησε νά τήν διαπεράσουνε οί τέσσερις πράσινες άστραπές. Έφυγε θιαστικά όπως είχε έρθει. Άφήνοντας πίσω της τό μηχάνημα νά θουίξη και νά τρέμη έλαφρά. Σέ τρία λεπτά οί φωτογραφίες θά πέφτανε στό πάτωμα - κάποιος θά έσκυβε νά τίς μαζέψη.

Ἀπολαμβάνοντας τούς λουκουμάδες της πλάι στό IDEAL διασκέδαζε μέ τήν σκέψη κάποιου μικροῦ Δημητράκη ἢ Γιωργάκη ἢ Γιαννάκη νά τρώη ἕνα χαστούκι ἀπό τήν μητέρα του ὅταν τίς ἔβρισκε στήν τσέπη τοῦ παντελονιοῦ του. Κι' ἂν ἦταν μεγάλος ἄνθρωπος παντρεμένος καί μέ παιδιά μπορεῖ νά φτάνανε μέχρι μέντιουμ. Στό διπλανό τραπέζι εἶδε ἀφημένη μιά ἐφημερίδα, τήν πῆρε κι' ἄρχισε νά ψάχνη τά σινεμά.

Γιάννης Ρίτσος

Ἐπιτάφιος

Ignazio Buttitta

Epitaffio

Εὐνατία